

Rol van het NCP bij de IMVO sectorconvenanten (Q & A's)

In een groot aantal sectoren van het Nederlandse bedrijfsleven zijn voorbereidingen gaande om sectorconvenanten te sluiten waarin afspraken worden gemaakt over internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Hierbij komt de vraag regelmatig aan de orde of het NCP een rol kan spelen bij deze sectorconvenanten. En zo ja, welke rol?

Belangrijk is voor ogen te houden dat het mandaat en de rol van het NCP zijn vastgelegd in het Instellingsbesluit 2014. Ook bij de beantwoording van de onderstaande vragen, waarin de rol van het NCP bij de sectorconvenanten wordt toegelicht, is dat formeel vastgelegde mandaat het uitgangspunt.

Meer informatie over de taken en bevoegdheden van het NCP zijn te vinden op de website van het NCP, www.oesorichtlijnen.nl

Q1:

Welke taken heeft het Nationaal Contactpunt voor de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (NCP)?

A:

Het NCP heeft twee hoofdtaken:

1. Bedrijven bekend maken met de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de toepassing ervan bevorderen; Het Nederlandse NCP voert deze taak ook uit door vragen te beantwoorden van bedrijven, NGO's en anderen over de toepassing, inhoud en betekenis van de richtlijnen.
2. Behandelen van meldingen van personen, maatschappelijke organisaties en bedrijven die een meningsverschil hebben over de toepassing van de OESO-richtlijnen of het faciliteren van een dialoog over de toepassing van de richtlijnen. Het NCP helpt dan via bemiddeling, feitenonderzoek en door het geven van aanbevelingen bij het vinden van een oplossing waardoor escalatie en negatieve gevolgen kunnen worden voorkomen. Betrokken partijen dienen vooraf in te stemmen met bemiddeling door het NCP.

Q2:

Wat is de relatie tussen de afspraken in de sectorconvenanten en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen?

A:

De Nederlandse overheid ziet de OESO-richtlijnen als het normatieve kader voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. De regering verwacht dat alle in Nederland gevestigde multinationale bedrijven de OESO-richtlijnen naleven en benadrukt het belang van de richtlijnen.

In alle gevallen dienen Nederlandse bedrijven die in het buitenland opereren zich aan de richtlijnen te houden. Het is van belang dit in de sectorconvenanten te onderschrijven.

Q3:

Hoe weet ik of de afspraken in de convenanten wel voldoen aan de OESO-richtlijnen? Misschien zijn ze wel minder vergaand?

A:

De convenanten moeten bedrijven helpen bij het naleven van de OESO-richtlijnen. De richtlijnen vormen het kader voor de op te stellen convenanten. Bij strijdigheid van de inhoud van een convenant met de OESO-richtlijnen prevaleren altijd de richtlijnen. De tekst van een convenant komt dus niet in de plaats van (de naleving van) de OESO-richtlijnen. Een convenant zal veelal niet alle onderwerpen van de OESO-richtlijnen bestrijken of juist ook onderwerpen die niet zijn opgenomen in de richtlijnen.

Q4:

Wie controleert of de sectorconvenanten inhoudelijk wel voldoen aan de OESO-richtlijnen? Kan het NCP dit niet doen als onafhankelijke partij?

A:

Het is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van partijen betrokken bij het opstellen van een convenant om te bewaken dat de afspraken voldoen aan het kader van de OESO-richtlijnen. Ook de overheid is betrokken, soms als medeondertekenaar van een convenant. Ook andere partijen die de trajecten begeleiden om tot een convenant te komen, zoals de SER, houden dit in de gaten.

Omdat de OESO-richtlijnen het kader vormen voor de convenanten, ligt het voor de hand dat het NCP een adviserende rol kan innemen met betrekking tot de ontwerp tekst van een convenant. Het NCP kan op verzoek een beperkte toetsing doen op mogelijke strijdigheid van een ontwerp-convenanttekst met de OESO-richtlijnen. Dit betekent dat het NCP een advies geeft of en zo ja, welk punt van de voorgelegde tekst strijdig is of kan zijn met de OESO-richtlijnen. Als er sprake is van (mogelijke) strijdigheid op een bepaald punt, dan is vervolgens aan de betrokken partijen om gezamenlijk te bepalen hoe ze dat punt willen oppakken.

Q5:

Is het NCP ook betrokken als expert op het gebied van IMVO en de OESO-richtlijnen bij de totstandkoming van de convenanten?

A:

Het NCP kan zijn kennis inbrengen over de OESO-richtlijnen in algemene zin. Dit betekent dat het NCP op verzoek van partijen voorlichting kan geven over de OESO-richtlijnen aan bedrijven of brancheorganisaties die betrokken zijn bij een IMVO convenant. Ook kan het NCP op verzoek van partijen specifieke vragen in relatie tot het voldoen aan de OESO-richtlijnen beantwoorden en daarover advies geven. Het NCP neemt deel aan het brede stakeholderoverleg over de convenanten. Het NCP is niet betrokken bij het daadwerkelijk opstellen van sectorconvenanten.

Q6:

Kan het NCP bemiddelen bij verschillen van mening tussen de convenantspartijen over de uitvoering of niet-naleving van een convenant (na sluiten)?

A:

Het NCP kan bemiddelen indien door een convenant partij een melding wordt gedaan die wordt gebaseerd op een vermeende schending van de OESO richtlijnen door een individueel bedrijf. Dat is immers het kader waarbinnen het NCP meldingen behandelt.

Q7:

Kan het NCP bemiddelen als een derde belanghebbende partij van mening is dat een bedrijf voor wie een sectorconvenant geldt, zich niet houdt aan de afspraken in het convenant?

A:

Het is altijd mogelijk om een melding bij het NCP te doen indien een belanghebbende van mening is dat door het niet-naleven van een afspraak in een convenant de OESO-richtlijnen worden overtreden. Er moet dan duidelijk worden aan gegeven welke bepaling(en) van de OESO-richtlijnen geschonden worden. Het NCP bemiddelt dan tussen partijen, doet zo nodig aan feitenonderzoek en geeft aanbevelingen. Zie verder de NCP website voor de procedure.

Het behoort niet tot het mandaat van het NCP om te bemiddelen bij geschillen over het naleven van specifieke afspraken gemaakt in het kader van een sectorconvenant.

Q8:

Kunnen partijen dus in het convenant opnemen dat het NCP bemiddelt bij geschillen met derden/belanghebbenden?

A:

Dat kan worden opgenomen door partijen. Het beschrijft dan wat nu ook al mogelijk is, namelijk dat iedere belanghebbende een melding kan doen bij het NCP over vermeende niet-naleving van de OESO-richtlijnen.

Q9:

In het Convenant ten aanzien van verbeteringen in de steenkolensector (het "steenkolenconvenant") dat in 2014 is gesloten tussen de overheid en een aantal energiebedrijven staat toch ook dat het NCP het best geschikt is om geschillen over vermeende misstanden bij de mijnen waar de energiebedrijven in kopen te behandelen?

A:

Dat klopt. Dit betekent dat het NCP kan worden ingeschakeld als er sprake is van een vermeende overtreding van de OESO-richtlijnen. Partijen geven hiermee op voorhand aan dat zij, onafhankelijk van de concrete casus, bereid zijn om mee te werken aan een NCP-procedure.